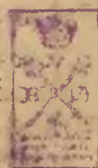
K O M U N I K A T

Nr. 4

Stowarzyszenie Architektów R.P.
Oddział krakowski
Kraków, ul.Mikołajska L.8, II.p.
tel. 586-98

marzec 1952r.

Treść komunikatu:

KRAJOWA NARADA I WYSTAWA ARCHITEKTURY W WARSZAWIE.

Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej uzyskało zgodę na zorganizowanie Krajowej Narady Architektury i Wystawy. Jako termin Narady został ustalony koniec września 1952r. Miejscem Narady ma być Warszawa.

1/ Skala narady: Narada ma być Naradą Krajową z udziałem architektów z zagranicy. Narada ma dać wyraz osiągnięć architektonicznych i ich wartości politycznych i kulturalnych. Narada będzie poprzedzona wystawą architektury. Termin wystawy - sierpień 1952r.

2/ Organizacja Narady: Na czele Narady stoi główny komitet narady i wystawy. Poza Gł.Komitetem mają być powołane 4 Komisje: 1/ Komisja wykonawcza, 2/ Komisja Programowa, 3/ Komisja Wystawy, 4/ Komisja Finansowa.

3/ Treść Narady: przewiduje się następujący program Narady: 1/ zagajenie, 2/ referat zbiorczy-podstawowy, "Oblicze Współczesnej Polskiej twórczości architektonicznej", 3/ stolica, 4/ recenzja z wystawy, 5/ deklaracja SARP.
Przygotowaniem do Narady i Wystawy będą pokazy regionalne architektoniczne, szeroka dyskusja o tematyce architektonicznej w ramach poszczególnych środowisk, włączenie szerokiej opinii publicznej do problematyki twórczości architektonicznej, oraz powiązanie prac teoretyczno-projektowych z czynnikami gospodarczymi i techniczno wykonawczymi. Krajowa Narada i Wystawa mają się stać zwrotnym punktem w walce o nową twórczość architekt. Wielkość wysiłków organizacyjnych i twórczych włączy szerokie rzesze architektów w kraju do tak istotnych problemów. Środowisko krakowskie deleguje do prac Komitetu Głównego Narady i Wystawy oraz do prac Komisji swoich przedstawicieli. Te posunięcia organizacyjne będą tematem Nadzwyczajnego Walnego Zebrania oddziału.

REGIONALNY POKAZ ARCHITEKTURY.

Centralny Zarząd Biur projektowych Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli w porozumieniu z SARP organizuje cztery regionalne pokazy architektury w miesiącach od maja do czerwca 1952r.

Jako miejsce pokazu przewidziano Warszawę, Kraków, Poznań i Gdańsk. W Krakowie będą wystawione prace z terenu Krakowa, Katowic, Kielc i Rzeszowa.
Przewiduje się pokaz około 100 prac z udziałem projektantów ze wszystkich Biur Projektowych projektujących dla wyżej wymienionych terenów. Prace będą obrazowały zakres architektury mieszkalnictwa, innych usług, przemysłu, oraz przykładowe opracowania młodzieży studiującej na uczelniach. Organizacja ścisła w oparciu o Miastoprojekt. Kwalifikacja prac pod przewodnictwem Komisji SARP oddziału krakowskiego. Źródłem środków finansowych dla realizacji wystawy mają być Miastoprojekty oraz inne Biura Projektowe.

Technika opracowania prac wystawowych oparta na materiałach opracowań prac biurowych w technice realistycznej z uzupełniającymi zleceniami na rozwiązanie prac sytuacyjnych i perspektyw /ewentualnie modeli/.

Z terenu Krakowa przewidywany udział około 50 prac.
Techniczne szczegóły pokazu będą omówione w ramach nadzwyczajnego Walnego Zebrania Oddziału Krakowskiego oraz kół SARP-owych.
Równolegle z organizacją pokazu przewidujemy wzmożoną akcję prasową i odczytowo-dyskusyjną. Oddział Krakowski jako gospodarz pokazu winien pełną troskę o jakość i wynik przebiegu pokazu.

ZEBRANIE KOŁA SARP PRZY WYDZ. POLITECHNICZNYCH W KRAKOWIE W SPRAWIE PROGRAMU KURSU MAGISTERSKIEGO

W dniu 24.I.52r. odbyło się zebranie koła SARP na Wydziałach Politechnicznych w Krakowie w sprawie programów ~~kursu~~ inżynierskiego i magisterskiego. Zebranie zagaił przewodniczący Koła kol. Zakrzewski. Kol.prof. Smiałowski przedstawił wytyczne programu kursu magisterskiego przedłożonego przez Komisję Programową pod przewodnictwem kol. Syrkusa. W dalszym ciągu swych wypowiedzi prof.Smiałowski zwrócił uwagę na konieczność jednoczesnego rozpatrywania programów tak kursu magisterskiego jak inżynierskiego. Dotychczasowy program nie spełnił roli przewidywanej - absolwenci mają zbyt mało wiadomości i zbyt małe kwalifikacje zawodowe. Wydaje się koniecznym przedłużenie studiów na tym stopniu do 7 lub 8 semestrów. Kol.prof.Smiałowski podkreślił, że program kursu magisterskiego zrywa z dotychczasowymi metodami studiów przewidując nauczanie w formie seminariów i konwersatoriów. Specjalny nacisk położył prof.Smiałowski nato, że zasadą jest, iż wszyscy absolwenci kursu magisterskiego bez względu na sekcje specjalistyczne są architektami-projektantami. Nie dopuszcza się do oderwania od pracy architekta. W dalszym ciągu kol.prof.Smiałowski zreferował wysunięte przez Radę Wydziałową Wydz.Architektury uzupełnienie do programu, które przewiduje potrzeby ziemi krakowskiej i terenów okolicznych.
Zebranie uznało za wysoce słuszną zasadę naczelnej roli architekta-projektanta w każdej dziedzinie specjalizacji zawodowej, a więc w projektowaniu obiektów, w urbanistyce, w zagadnieniach teoretyczno-historycznych i konstrukcyjnych, ponieważ wydaje się możliwe osiągnięcie na tej drodze pogłębienia kultury plastycznej w twórczości architektonicznej.
W toku dyskusji Zebranie wysunęło ponadto następujące uwagi:
Zachodzi potrzeba uzgodnienia programu w zakresie architektonicznych studiów pomiędzy Wydziałami Architektury a Akademią Sztuk Plastycznych, a szczególnie wnętrz i plastyki. Wysunięto pomysł, ażeby po kursie inżynierskim Wydziału Architektury część absolwentów przecho-

---

działa na studium wnętrz Akademii Sztuk Plastycznych na pozionie magisterskim z uwzględnieniem uzgodnienia w programach studiów.
Kol.Mieszkowski podkreślił konieczność umożliwienia architektom zatrudnionym jako siły naukowe w wyższych szkołach technicznych prowadzenia pracy projektodawczej lub wykonawczej ze względu na obawę oderwania się od współczesnej problematyki architektonicznej.
W trakcie zebrania Koła kol.prof.Zórawski wysunął pewne zastrzeżenia odnośnie programu Sekcji Przemysłowej kursu magisterskiego.
Opracowanie szczegółowe pisemne kol.Zórawski prześle na ręce Komisji Programowej, w najbliższym czasie.

NARADA W SPRAWACH SZKOLENIA

Sekcja Szkolenia Oddziału Krakowskiego SARP urządza w dniach 27.III. i 1.IV.br. naradę w sprawach szkolenia rachitektonicznego.

Akcję tą Oddział Krakowski zapoczątkowuje narady, które odbędą się w różnych ośrodkach i mają na celu zebrać wytyczne do opracowania dezyderatów SARP-u na temat szkolenia architektonicznego.

KONKURS RYSUNKOWO-ARCHITEKTONICZNY

Krakowskie Koło SARP rozpisze w najbliższym czasie konkurs rysunkowo-architektoniczny z cyklu "Architektura Starego i nowego Krakowa"

W sądzie konkursowym oprócz Sędziów ż ramienia SARP-u zasiędą przedstawiciele Z.P.A.P.

I nagroda 1.000 zł., poza tym II i III, oraz 2 zakupy.
- Szczegółowy termin i warunki zostaną ogłoszone, przewidujemy przyjmowanie prac do dnia 15.V.52r.

WYTYCZNE PRACE SEKCJI WYCIECZKOWEJ ODDZ.KRAK.SARP NA OKRES WIOSENNY I LETNI 1952 r.

Praca Sekcji rozbija się na kilka grup:

1. Organizacja wycieczki do Czechosłowacji. W okresie lutego komisja wybrana przez Plenum Zarządu wybrała 32 kandydatów spośród 78 zgłoszeń. Sposób typowania, oraz listę wybranych kandydatów wraz z 8 zapasowymi, podano w osobnym komunikacie do poszczególnych Kół.
Obecnie oczekujemy na przeprowadzenie dalszych formalności przez Wydział Zagraniczny "Orbisu", który zajmuje się organizacją wycieczki. Wycieczka wyjedzie z Krakowa prawdopodobnie z końcem czerwca.
Zawiadamia się kolegów biorących udział w wycieczce do Czechosłowacji że w sekretariacie SARP są do odebrania druki paszportowe, które wraz z załącznikami należy zwrócić do dnia 10 kwietnia w sekretariacie.
Po zorganizowaniu wyjazdu do Czechosłowacji, rozpoczniemy organizację wycieczki do Węgier.
2. Organizacja wycieczek po nowych inwestycjach Krakowa: W okresie wiosennym sekcja organizuje cykl dyskusyjnych wycieczek po pracowniach i realizowanych, względnie rekonstruowanych obiektach Krakowa.
W drugiej połowie marca cykl wycieczek rozpoczynamy od:

a. zwiedzanie nowych obiektów na Wawelu
b. Zwiedzanie nowobudującego się Collegium Chemicum
c. Zwiedzanie prac rekonstrukcyjnych Collegium Maius.

Wyżej wymienione obiekty, oraz ich projekty będą omawiane pod kierunkiem projektantów.

3. Organizacja wycieczek w region Krakowski: W okresie drugiej połowy maja rozpoczniemy cykl całodziennych wycieczek niedzielnych, których celem będzie poznanie obiektów architektonicznych, przede wszystkim historycznych: Tyniec, Wiśnicz, Pieskowa Skała, Niepołomice, Czorsztyn i Niedzica i innych.

4. Organizacja wycieczek krajowych: W okresie letnim sekcja przewiduje kilkudniowe wycieczki o dalszym zasięgu. Organizuje się wycieczkę do: Lublina, Kaźmierza n.Wisłą i Puław, a przewiduje się wycieczkę do Gdańska i Malborga.

Dokładne terminy i warunki wycieczek będą podawane każdorazowo przez poszczególne Koła. Na wycieczki regionalne zgłoszenia będą przyjmowane przynajmniej 1 tydzień naprzód, a na wycieczki krajowe przynajmniej 2 tygodnie naprzód.

SPRAWOZDANIE SEKCJI ODCZYTOWEJ ZA OKRES
Od 15.I. do 25.II.1952r.

W okresie sprawozdawczym Sekcja została zreorganizowaną w tym kierunku, że dokooptowano delegatów poszczególnych kół S.A.R.P. /referentów odczytowych/ z uwagi na bezpośrednią łączność tychże z kolegami na terenie właściwych kół.
Wykaz referentów w kołach:

1/ Miasto Projekt - Kraków
Kolega Grygorowicz - telefon 217-27
2/ Centralne Biuro Proj.P.Węglowego
Kolega Benedyktowicz - telefon 573-19
3/ Politechnika
Kolega Ziń - telefon 586-74
4/ Krakowskie Biuro Projektów Budownictwa Przemysłowego.
Kolega Kowalczyk - telefon 225-07
5/ Biuro Proj.Bud.Wiejskiego
Koleżanka Knapówna - tel. 213-77

Do dnia dzisiejszego zgłoszono w sumie 35 odczytów, z których 15 nadających się do wygłoszenia raczej na terenie poszczególnych biur, oraz 20 odczytów, /których wykaz podaje się/ - przewidzianych do wygłoszenia w szerszych ramach.-

Seria urbanistyczna:

1/ Inż.Arch.Jmróz Józef "Wyniki badań nad średniowieczną zabudową Krakowa".
2/ inż.Arch.Domanski Andrzej: 1/ "Układy osiowe i asymetryczne w zastosowaniu do potrzeb kompozycji realizmu socjalistycznego w urbanistyce" - 2/ "problemy urbanistyczne współczesnego Krakowa".-
3/ Prof.Inż.Arch.Gruszczynski Włodzimierz: 1/ "Wytyczne dla ogólnego planu Krakowa" - 2/ "Architektura regionów w architekturze realizmu socjalistycznego" - 3/"Zagadnienia komunikacji w przestrzennym

planowaniu kraju" - 4/ "Architektura przestrzenna", - 5/ "Wytyczne urbanistyczne dla Warszawy"

4/ Prof.Inż.Arch.Nowak Zygmunt: "Kraków, na tle warunków fizjograficznych".

Seria ogólnoteoretyczna.

1/ Prof.inż.arch.Żórawski Juliusz: 1/ "O pewnym zagadnieniu uformowań spoistych i swobodnych w architekturze" - 2/ "Krajobraz syntetyczny pewna motywacja regionalizmu w architekturze".

2/ Prof.inż.arch. Ciołek Gierard: "Architektura współczesna na terenach zabytkowych w miastach".

3/ Dr.prof.Dalbor Witold: "Zagadnienia rodzimowości w architekturze polskiej".

4/ Prof.inż.arch. Gruszczynski Włodzimierz: 1/ "Architektura regionu krakowskiego" - 2/"O nowe oblicze Szkoły i Architektury".

5/ Inż.arch.Rzymkowski Andrzej: "Badania klimatu miejscowego w górach dla celów osadnictwa".

Odczyty popularne dla robotników budowlanych.

1/ Inż.arch.Zin Wiktor: "O nowej polskiej architekturze".
2/ Inż.arch.Grabski Władysław: "Użycie kamienia w budownictwie i architekturze".

LISTA KANDYDATÓW DO RAD TECHNICZNYCH
KOPI

Na wniosek Sekcji Krytyki Zarząd ~~Okręgu~~ Oddziału SARP wytypował i podał do wiadomości Biur Projektowych następujących kolegów jako kandydatów do Rad Technicznych i KOPI.
Poniżej podajemy wykaz kandydatów do Komisji Opiniujących:

Urbanistyka: 1/ Ciechanowski Stanisław, 2/Juchnowicz Stanisław, 3/Ptaszycki Tadeusz, 4/Ptaszycka Anna, 5/Piela Tadeusz, 6/Pęcakowska Wanda, 7/Skrzypalski Bolesław, 8/Rutkowski Tadeusz, 9/Nowak Zygmunt 10/ Gruszczynski Włodzimierz.

Architektura przemysłowa: 1/Żórawski Juliusz, 2/Gruszczynski Włodzimierz 3/Lisowski Bogdan, 4/Benedyktowicz Andrzej, 5/Krug Jan.

Architektura wnętrz: 1/Stoczowicz Wanda, 2/Gałęzowski Józef, 3/Chudzikiewicz Zbigniew, 4/Krug Jan,

Zieleń: 1/Ciołek Gerard, 2/Ptaszycka Anna, 3/Nowak Zygmunt

Region: 1/Gruszczynski Włodzimierz, 2/Cwiżewicz Stanisław, 3/Dalbor Witold, 4/Ciechanowski Stanisław, 5/Nowak Zygmunt.

Architektura zabytkowa: 1/Dalbor Witold, 2/Gruszczynski Włodzimierz, 3/Jasiński Henryk, 4/Gawlik Zygmunt.

Architektura miejska: Janowski Tadeusz, Ingarden Janusz, Ballenszted J. Ptaszycki Tadeusz, Żórawski Juliusz, Gruszczynski Włodzimierz, Juszczyk Stanisław, Olszakowski Zbigniew, Krug Jan, Opalinski Bronisław

Korski Witold, Cęckiewicz Witold, Janowska Zofia, Murczynski Stanisław.
Architektura /wykonawstwo/: Borkowski Włodzimierz, Mąs Stefan, Komornicki Prot, Gawlik Zygmunt.

SPRAWOZDANIE SEKRETARIATU SARP ODDZ.KRAKOWSKIEGO

Stowarzyszenie Architektów R.P. wchodzi nacałkiem nowe tory pracy w zakresie ogólnopanstwowym. Po wizycie przedstawicieli Głównego Zarządu SARP-u Ob.Premiera Cyrankiewicza, po otrzymaniu większych subwencji rządowych, SARP skieruje swój wysiłek przede wszystkim w kierunku organizacji Ogólnokrajowej Narady Architektonicznej i związanej z nią wielkiej Wystawy Architektury, które odbędą się w jesieni 1952r. W związku z tym poszczególne oddziały przygotowują materiał wystawowy i dyskusyjny. Na terenie poszczególnych instytucji odbędą się pokazy prac architektonicznych, z dyskusją i eliminacją na wystawę Regionalną która odbędzie się wczerwcu. Poszczególne Koła rozpoczęły już pracę przy przygotowaniu tych prac.

W marcu został zatwierdzony nowy statut SARP-u, który daje mocne podstawy stanowisku architekta w Polsce Ludowej.
Praca naszego Oddziału obejmuje coraz szerszy krąg naszych kolegów. Po zebraniu kolegów niestowarzyszonych w kołach, wyłoniła się konieczność powołania przynajmniej dwóch nowych Kół. Spodziewane jest również powstanie nowej sekcji w Pionie Twórczości Architektonicznej, specyficznej dla środowiska Krakowa, a mianowicie Sekcji Konserwacji Zabytków Architektonicznych. Komitet redakcyjny przygotowuje obecnie szereg artykułów na tematy architektury do prasy krakowskiej, również rozpoczęto przygotowywanie numeru "Architektury" poświęconemu zagadnieniom Krakowa i jego regionu. W związku z rozwojem prac Stowarzyszenia, lokal nasz staje się zbyt szczupły, staramy się znaleźć odpowiedniejszy, a tymczasem odnawiamy obecne pomieszczenia przy ul.Mikołajskiej 8, gdzie utworzymy ten pierwszy kącik czytelniany, gdzie nasi koledzy będą mogli przeglądnąć prasę fachową.
Na nowo rozpoczęta akcja odczytowa /co 2 tygodnie w czwartki o godz.19-tej w sali NOT/ przyniosła sukces w postaci nadkompletu słuchaczy na pierwszej prelekcji prof.Żórawskiego i ożywionej dyskusji.
Po 15 marca rozpoczynamy cykl wycieczek dyskusyjnych, które powinny przynieść ciekawe materiały kolegom projektującym. W międzyczasie będziemy mogli stanąć do konkursu rysunków architektonicznych na temat Starego i Nowego Krakowa, o czym powiadomimy osobnym komunikatem.

KOMUNIKAT SEKCJI FINANSOWEJ

Kwoty zebrano na poczet składek w ostatnich m-cach kształtują się następująco:

grudzień 1951r.	- 1.144,- zł.	- 74	osób płacących
styczeń 1952r.	- 1.345,- "	- 75	" "
luty "	- 1.514,- "	- 77	" "

Przy 200 członkach oddziału wpłaty wynosić powinny ok.1.500 zł.mieś. Kwota ta została wprawdzie osiągnięta w ostatnim m-cu, ale pochodzi z wpłacania zaległości przez poszczególne jednostki, natomiast rzeczywista cyfra płacących wynosi około 38% ogólnej liczby członków. Zarząd Główny stoi twardo na stanowisku, że zaległości muszą być uregulowane w całości, niezależnie od bieżących wpłat. Nieliczni kol. mogą być zwolnieni przez Zarz.Główny z obowiązku wpłacania zaległości po otrzy-

naniu odpowiednio umotywowanej opinii o stanie majątkowym, oraz pracy w SARP zainteresowanych kolegów. Obecnie przeprowadzana jest akcja skreślania kolegów zalegających ze składkami i notorycznie nie płacących ich. Skreślenie nie zwalnia z obowiązku wpłacania zaległości.

Wydatki administracyjne oddziału kształtują się następująco:

Grudzień - 1.101,-, styczeń - 1314,-, luty - 1293,-.
Niezależnie od tego przesłane zostały do Warszawy następujące kwoty ze składek:

Grudzień 495,-, styczeń 543,-, luty 624,-.

Z powyższych zestawień wynika, że z trudnością pokrywamy wydatki z wpływów powstałych ze składek. Na przeprowadzany obecnie remont lokalu i zakup mebli otrzymaliśmy subwencję z Zarz. Głównego. Również otrzymaliśmy subwencję w wysokości 3.500 zł. na konkurs rysunków. Wszystkie subwencje z Zarządu Głównego uzależnione są od regularnego wpłacania składek, dlatego też jeszcze przypominamy o tym podstawowym obowiązku każdego członka.

Wpłaty przyjmują: "Miastoprojekt" - Kraków: kol. Głowacki W., Kaczynski Z., Kucz T., Fonc T., K.B.P.B.P. - kol. Baar-Czerwenka, CBPPW - kol. Sołtysówna J., Wydz. Arch. - kol. Pałasiński Zb., CBPEW - Cwiżewicz Stanisław.

Wpłaty na Fundusz Pomocy Koleżeńskiej wpływają bardzo słabo, bo wpłaciło zaledwie 10% kolegów. Odsyłane są one do Warszawy, gdzie rozdzielane są dla potrzebujących. Apelujemy o zwiększenie wpłat na FPK, gdyż sytuacja podopiecznych jest bardzo ciężka.

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO SARP

Dnia 3 kwietnia 1952r. o godz. 17-tej odbędzie się w pierwszym terminie Nadzwyczajne Walne Zebranie Oddziału. W razie braku przepisanej ilości członków, zebranie zostanie zwołane w drugim terminie dnia 3 kwietnia 1952r. o godz. 17-tej trzydzieści. Zebranie odbędzie się w sali NOT przy ul. Straszewskiego 28.

Porządek dzienny:

1/ Referat i dyskusja na temat projektu Konstytucji
2/ Sprawozdanie z bieżących prac oddziału
3/ Krajowa Narada Architektoniczna i Wystawa /sprawy organizacyjno-osobowe/
4/ Regionalny pokaz architektoniczny
5/ Wybór Komisji Weryfikacyjnej
6/ Wolne wnioski i interpretacje.

K R O N I K A

1. Miastoprojekt Kraków - Nowa Huta przy współudziale oddziału SARP przeprowadziło alternatywne opracowanie centrum administracyjnego Zakładów Oświęcim. Zaproszeni zostali: Miastoprojekt ZOR Warszawa /prac. inż. A. Uniejewskiego /Miastoprojekt Kraków /zespół inż. P. Komornickiego i zespół inż. J. Ingardena/.

W wyniku konkursu praca inż. Prota Komornickiego została wyróżniona.

2. W dniu 24,25,26 lutego odbyła się w Krakowie ogólnopolska Narada tow. Urbanistów Polskich na temat "Plan generalny Miasta Krakowa". Na tle zorganizowanej wystawy i pokazu pracowni Miastoprojektu Planu Generalnego Krakowa i pracowni Nowej Huty i materiałów historycznych odbyła się trzydniowa dyskusja poprzedzona referatami dla środowiska Krakowskiego wygłoszonymi przez ministra Żakowskiego i inż. Goldzamta. Obrady TUP-u przebiegały z udziałem przedstawicieli Partii, Władz miejskich i zespołu fachowego TUP i delegatów SARP, Referat główny wygłosiła kol. dr. A. Ptaszycka.
Correferaty prof. Kaczorowski i inż. kol. Malisz.
Na pokaz i dyskusję zaproszone były koła SARP.
Wynikom narady TUP redakcja komunikatu poświęci obszerniejsze sprawozdanie po uzyskaniu szczegółowego sprawozdania.

3. SARP Zarząd Główny na zlecenie Ministerstwa Gospodarki Komunalnej w realizacji konkursów powszechnych przewiduje ogłoszenie w dn. 15.IV.52r. konkursu powszechnego na projekty indywidualnego budownictwa mieszkaniowego. Przewidzianych jest około 20 nagród i zakupów.

SPRAWY BIEŻĄCE

Koledzy, którzy dotąd nie odebrali legitymacji członkowskich proszeni są o zgłoszenie w sekretariacie SARP /Mikołajska 8 II.p. w godz. urzędowania sekretariatu/ 15-19 za wyjątkiem sobót/.
Po odbiór należy zgłosić się z fotografią.

Przypominając kolegom o obowiązku regularnego wpłacania składek członkowskich, zawiadamiamy, że dotychczasowe konto w P.K.O. zostało przeniesione do VII oddziału Miejskiego Narodowego Banku Polskiego w Krakowie Nr. 31-113-84.